

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Karla Šimky a soudkyň Evy Šonkové a Sylvie Šiškeové v právní věci žalobkyně: **MUDr. M. H.**, zast. JUDr. Jaromírem Císařem, Ph.D., advokátem se sídlem Hvězdova 1716/2b, Praha 4, proti žalovanému: **Krajský úřad Středočeského kraje**, se sídlem Zborovská 81/11, Praha 5, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 29. 12. 2022, č. j. 138424/2022/KUSK, o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Praze ze dne 31. 1. 2025, č. j. 41 A 15/2023-74,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost žalobkyně **s e z a m í t á .**
- II. Žalobkyně **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Žalovanému se náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti **n e p ř i z n á v á .**

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

[1] Podanou žalobou se žalobkyně domáhala zrušení rozhodnutí žalovaného, kterým bylo zamítnuto její odvolání proti rozhodnutí Městského úřadu Jesenice (dále jen „stavební úřad“) ze dne 18. 1. 2017, č. j. MěÚJ/00734/2017/Pou. Stavební úřad jím žalobkyni nařídil odstranit stavbu zahradního domku (doplňková stavba k rodinnému domu č. p. X) o rozměrech 2,50 x 3,80 m, zastřešeného sedlovou střechou, umístěného ve vzdálenosti 1,50 m od hranice s pozemkem parc. č. YA v k. ú. V. u P. a 1,60 m od hranice s pozemkem parc. č. YB v k. ú. V. u P. (dále jen „stavba“).

[2] Jednalo se v pořadí o druhé rozhodnutí žalovaného ve věci odstranění této stavby. Proti prvnímu rozhodnutí žalovaného podala žalobkyně žalobu, která byla projednána u Krajského soudu v Praze pod sp. zn. 46 A 160/2017. V tomto řízení krajský soud

rozsudkem ze dne 30. 1. 2020, č. j. 46 A 160/2017-42, zrušil rozhodnutí žalovaného a věc mu vrátil k dalšímu řízení. Kasační stížnost žalovaného proti rozsudku č. j. 46 A 160/2017-42 byla zamítnuta rozsudkem Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 6. 2021, č. j. 5 As 48/2020-28, jenž potvrdil zrušovací důvod formulovaný krajským soudem.

[3] V druhém (nyní žalobou napadeném) rozhodnutí žalovaný setrval na názoru, že byly splněny podmínky pro nařízení odstranění stavby podle § 129 odst. 1 písm. b) zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon). Důvodem pro nařízení odstranění stavby měla být skutečnost, že v době umístění stavby sice stavba nepotřebovala stavební povolení, bylo však nezbytné ji ohlásit. Stavební úřad nedohledal, že by žalobkyně stavbu ohlásila, a žalobkyně ohlášení stavby v řízení neprokázala. Stavební úřad proto nařídil stavbu odstranit.

[4] Žalobkyně namítala, že správní orgány nerespektovaly závazný právní názor Nejvyššího správního soudu, pokud při zjišťování doby vzniku stavby vycházely pouze z leteckých snímků a tvrzení žalobkyně. Nebylo tak postaveno na jisto, kdy stavba vznikla.

[5] Dále namítala, že stavební úřad použil v řízení nesprávná ustanovení stavebního zákona, neboť ohlášení podle zákona č. 50/1976 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (dále jen „zákon č. 50/1976 Sb.“), nelze považovat za rozhodnutí, opatření či jiný nahrazující úkon ve smyslu § 129 odst. 1 písm. b) stavebního zákona. Nemělo tak být nařízeno její odstranění, neboť bylo prokázáno, že stavba byla postavena v souladu se zákonem.

[6] Správní orgány podle žalobkyně bez pochybností neprokázaly, že žalobkyně stavbu neohlásila stavebnímu úřadu. Nelze vycházet pouze z toho, že ohlášení nebylo nalezeno v archivu nebo že nejsou záznamy v podacím deníku.

[7] Žalobkyně dále namítala nezákonnost napadeného rozhodnutí pro procesní vadu, protože stavební úřad před vydáním prvostupňového rozhodnutí žalobkyni řádně nepoučil o tom, že ukončil proces shromažďování podkladů, nepoučil ji o právu seznámit se s podklady a o právu učinit návrhy na doplnění dokazování. Další procesní pochybení představoval postup stavebního úřadu, kterým odmítl provést místní šetření za účelem zjištění a zohlednění místních poměrů.

[8] Žalobkyně dále namítala porušení zásady ochrany práv nabytých v dobré víře. Při realizaci stavby byla v dobré víře, že je stavba oprávněná. Stavba podle žalobkyně ani není v rozporu s územně plánovací dokumentací účinnou ke dni vydání rozhodnutí stavebního úřadu, konkrétně s požadavky na dodržení koeficientu zastavěnosti, neboť ten se zohledňuje pouze u staveb hlavních, nikoliv vedlejších.

[9] Konečně žalobkyně poukazovala na nepřiměřenost rozhodnutí o odstranění stavby. Stavba stála na pozemku více než 10 let bez námitek sousedů. Neomezuje práva třetích osob. Odstraněním by došlo k zásahu do práv žalobkyně a nikoho jiného. Touto námitkou se žalovaný vůbec nezabýval.

[10] Krajský soud v záhlaví citovaným rozsudkem žalobu zamítl.

pokračování

[11] K námitce porušení práva seznámit se s podklady před vydáním rozhodnutí podle § 36 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád (dále jen „správní řád“), soud uvedl, že skutečně došlo k formálnímu pochybení. Tato procesní vada však neměla zásadní vliv na zákonnost rozhodnutí žalovaného. Žalobkyně se totiž seznámila se všemi podklady pro vydání rozhodnutí ještě před podáním odvolání proti rozhodnutí stavebního úřadu, a měla tak možnost reagovat na doplnění spisu o e-mail Obecního úřadu Vestec, ve kterém jeho tajemnice uvedla, že obecní úřad v archivu disponuje spisem ke stavbě rodinného domu a studny, nikoliv k ohlášce (ohlášení) zahradního domku.

[12] Krajský soud také shledal, že správní orgány nepochybily, pokud při zjišťování toho, kdy stavba vznikla, vycházely z tvrzení žalobkyně, že stavbu realizovala na podzim 2005, což ověřily náhledem na letecké snímky. Zjistily přitom, že na snímcích z roku 2004 se stavba nenachází, kdežto na snímcích z roku 2006 lze již stavbu seznat. Takový postup považoval za dostatečný. Krajský soud tento postup neshledal ani v rozporu se závazným právním názorem vyjádřeným v rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 6. 2021, č. j. 5 As 48/2020-28.

[13] Ve vztahu k důkaznímu břemenu ohledně splnění podmínek pro nařízení odstranění stavby krajský soud uvedl, že mezi účastníky řízení nebyla sporná skutečnost, že ke stavbě bylo v době jejího umístění nezbytné ohlášení stavebnímu úřadu. Podle krajského soudu přitom stavební úřad dostatečně prokázal, že k ohlášení stavby nedošlo. Stavební úřad nejenže dal žalobkyni možnost prokázat, že stavbu ohlásila, ale obrátil se i na Obecní úřad V., tj. správní orgán, v jehož katastrálním území byla stavba provedena, aby zjistil, zda ohlášení stavby eviduje v archivu. Obecní úřad V. (opakovaně) sdělil, že ohlášení stavby v archivu není, byť disponuje dokumentací ke stavbě rodinného domu a ke studni.

[14] Nedůvodnou krajský soud shledal i námitku žalobkyně, že ohlášení podle zákona č. 50/1976 Sb. nelze považovat za rozhodnutí, opatření či jiný nahrazující úkon podle stavebního zákona, a proto nemělo být postupováno podle § 129 odst. 2 ve spojení s § 129 odst. 1 písm. b) stavebního zákona, ale podle § 129 odst. 4 ve spojení s § 129 odst. 1 písm. d) stavebního zákona. Podle zákona č. 50/1976 Sb. totiž mělo ohlášení stavby nahrazovat stavební povolení. Pokud tedy stavba nebyla ohlášena, pak se jedná o stavbu, která byla ve smyslu § 129 odst. 1 písm. b) stavebního zákona provedena bez úkonu nahrazujícího rozhodnutí vyžadované stavebním zákonem.

[15] Důvodná podle krajského soudu nebyla ani námitka žalobkyně, že stavba není v rozporu s územně plánovací dokumentací, že v době umístění stavby bylo běžné umísťovat stavbu na hranici pozemků, a že je tudíž rozhodnutí stavebního úřadu nepřiměřené. Krajský soud uvedl, že žalobkyní namítané skutečnosti by mohly mít vliv v případném řízení o dodatečném povolení stavby – k zahájení tohoto řízení však žalobkyně ani přes výzvu stavebního úřadu návrh nepodala. K naplnění podmínek pro odstranění stavby byla podstatná pouze jediná skutečnost, a sice že žalobkyně měla povinnost stavbu ohlásit, a neučinila tak.

[16] Konečně krajský soud nevyhověl ani námitce, že žalovaný v jiném řízení před krajským soudem uvedl, že není neobvyklé, že se u starších staveb nedochovávají doklady. Zaprvé se v citované věci mělo jednat o odstranění přístavby chaty, která byla realizována

v 80. a 90. letech 20. století (vlastní chata byla realizována v 60. letech 20. století). Jednalo se tak o podstatně starší období. Z druhé pak v nyní projednávané věci existovaly indicie, že absence ohlášení není dána pouhým nedochováním dokladů, neboť stavební úřad disponoval doklady o stavbě rodinného domu a studny žalobkyně, zatímco ohlášením stavby zahradního domku nikoliv, což podporuje závěr, že stavba nebyla řádně ohlášena.

II. Kasační stížnost žalobkyně a vyjádření žalovaného

[17] Žalobkyně (dále „stěžovatelka“) napadá rozsudek krajského soudu kasační stížností, jejíž důvody podřazuje pod § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (s. ř. s.), požaduje jej zrušit a věc vrátit k dalšímu řízení krajskému soudu.

[18] Stěžovatelka namítá vnitřní rozpor a nepřezkoumatelnost rozsudku krajského soudu, neboť soud tvrdí, že stavba musela splnit odstupové vzdálenosti, jinak měla být ohlášena. Zároveň ale konstatuje, že vznikla v roce 2005, kdy tehdejší právní předpisy odstupové vzdálenosti nevyžadovaly. Dále argumentuje, že správní orgány i soud ignorovaly závazný právní názor Nejvyššího správního soudu, který zdůraznil, že stavba splňuje současné požadavky na odstupové vzdálenosti ze 3/4 a že je potřeba věc individuálně posoudit při zohlednění místních poměrů. Stěžovatelka také uvádí, že provedené měření odstupů nesprávně vycházelo od stavby k oplocení, nikoliv k hranici pozemku, což ovlivnilo závěry správních orgánů.

[19] Dále kritizuje, že soud neprovedl důkazy prokazující místní poměry, kde obdobné stavby běžně existují v menší než dvoumetrové vzdálenosti. Správní orgány dle ní svévolně tvrdily, že žádná podobná praxe v obci neexistuje, aniž by to řádně prověřily. Stěžovatelka dále namítá, že důkazní břemeno leží na správním orgánu, který měl doložit nepovolenost stavby, což se nestalo. Krajský soud naopak nepřipustně otočil důkazní břemeno, když uvedl, že bylo na stěžovatelce, aby prokázala, že stavbu řádně oznámila.

[20] Stěžovatelka dále poukazuje na nemožnost seznámit se s novými důkazy, které byly zařazeny do spisu až po výzvě k seznámení se s podklady pro vydání rozhodnutí podle § 36 odst. 3 správního řádu.

[21] Stěžovatelka se dovolává ochrany svého vlastnického práva, která může dle judikatury správních soudů ve sporných případech převážet nad obecným zájmem nad zákonností umístování staveb. Zároveň uvádí, že výrok III. rozhodnutí stavebního úřadu, který ukládá stěžovatelce plochu, na níž je umístěna stavba, zatravnit, je nepřiměřeným zásahem do jejího vlastnického práva, neboť jí znemožňuje využít danou plochu jiným přípustným způsobem.

[22] Stěžovatelka dále kritizuje, že se správní orgány a krajský soud neřídily závazným právním názorem vysloveným Nejvyšším správním soudem v rozsudku č. j. 5 As 48/2020-28. Ten totiž uvedl, že letecké snímky území ze serveru mapy.cz nemohou být samy o sobě dostačujícím důkazem k prokázání data umístění stavby. Krajský soud se však přesto s takovým důkazem spokojil jako s dostačujícím k prokázání data umístění stavby.

pokračování

[23] Stěžovatelka také uvádí, že stavba není v rozporu s územně plánovací dokumentací. Stavba je totiž doplňkovou stavbou k rodinnému domu stěžovatelky a podle právní úpravy účinné v době jejího umístění se nezapočítávala do zastavěné plochy pro účely výpočtu koeficientu zastavěnosti území. Krajský soud taktéž pochybil, když neprovedl důkaz vyhláškou obce Vestec č. 2/98, která měla tvrzení stěžovatelky prokazovat.

[24] Stěžovatelka dále trvá na tom, že stavební úřad neměl užít § 129 odst. 1 písm. b) stavebního zákona, neboť ohlášení stavby podle zákona č. 50/1976 Sb. není rozhodnutím ani jiným úkonem stavebního úřadu, který by rozhodnutí nahrazoval. Stěžovatelka se konečně neztotožnila s tím, že by upření jejího práva na seznámení se s poklady pro vydání rozhodnutí podle § 36 odst. 3 správního řádu nemělo vliv na zákonnost napadeného rozhodnutí.

[25] Žalovaný se ve vyjádření ke kasační stížnosti plně ztotožnil se závěry krajského soudu, k jednotlivým kasačním důvodům zopakoval svou argumentaci vyjádřenou v napadeném rozhodnutí, případně zrekapituloval postup v řízení o odvolání žalobkyně, a odkázal se na relevantní pasáže napadeného rozsudku, v nichž se krajský soud vypořádal s žalobní argumentací stěžovatelky.

III. Právní hodnocení Nejvyššího správního soudu

[26] Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek v souladu s § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s., vázán rozsahem a důvody, které uplatnila stěžovatelka v podané kasační stížnosti, a přitom neshledal vady uvedené v odstavci 4, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti.

[27] Kasační stížnost **není důvodná** [§ 110 odst. 1 *in fine* s. ř. s.].

[28] S námitkami špatného posouzení odstupových vzdáleností, nezohlednění místních poměrů a toho, že stavba není v rozporu s územně plánovací dokumentací, se krajský soud vypořádal v bodě 53 napadeného rozsudku. Nejvyšší správní soud ve shodě s krajským soudem opakuje, že tyto námitky nemohly být zohledněny v řízení o přezkumu rozhodnutí o odstranění stavby. V něm se zkoumá pouze, zda jsou splněny podmínky pro takový postup.

[29] V řízení o odstranění stavby není prostor zkoumat, zda by stavba v době řízení splňovala podmínky pro její povolení. Ostatně i z odborné literatury vyplývá, že „zásadním důvodem pro vydání rozhodnutí o odstranění uvedených staveb je (...) skutečnost, že se v konkrétním případě jedná o stavbu ‚nepovolenou‘, nikoli zjištění, že je stavba například v rozporu s územně plánovací dokumentací nebo v rozporu s obecnými požadavky na výstavbu. Posouzení, zda stavebník prokázal soulad stavby s podmínkami § 129 odst. 3 StavZ, stavební úřad provádí výlučně v rámci řízení o žádosti o dodatečné povolení stavby, byla-li taková žádost podána, nikoli v řízení o odstranění stavby vedeném z úřední pravomoci stavebního úřadu. Stavební úřad odstranění stavby provedené bez příslušného povolení vyžadovaného stavebním zákonem nebo v rozporu s ním nenařídí pouze v případě, že bude stavba dodatečně povolena v řízení o žádosti o dodatečné povolení.“ (KÝVALOVÁ, Miroslava. § 129 [Nařízení

odstranění stavby, terénních úprav a zařízení]. In: MACHAČKOVÁ, Jana a kol. Stavební zákon. 3. vydání. Praha: C. H. Beck, 2018, s. 954.)

[30] S ohledem na závažnost zásahu do práv vlastníka stavby je stavebníkovi či vlastníkovi stavby dána možnost požádat o dodatečné povolení stavby podle § 129 odst. 3 stavebního zákona, v němž žadatelé mohou zvrátit odstranění stavby tím, že splní podmínky pro její dodatečné povolení. V nyní projednávané věci však stěžovatelka o dodatečné povolení stavby ani nepožádala, čímž se o možnost zvrátit odstranění stavby připravila.

[31] Lze chápat, že stěžovatelka dále trvá na zohlednění těchto námitek z důvodu, že mohly být relevantní v řízení o žalobě proti prvnímu rozhodnutí žalovaného o odstranění stavby (zrušenému, jak již shora uvedeno, rozsudkem Krajského soudu v Praze ze dne 30. 1. 2020, č. j. 46 A 160/2017-42). Pokud by se totiž podmínky pro umístění stavby posuzovaly podle stavebního zákona, mohly by parametry stavby mít vliv na to, zda stavba potřebuje stavební povolení, ohlášení, územní souhlas, či zda nebyl k umístění stavby potřeba žádný z úkonů stavebního úřadu (jednalo se o stavbu v tzv. volném režimu). V nyní projednávané věci však mezi účastníky řízení není sporu o tom, že podmínky pro umístění stavby se měly posuzovat podle zákona č. 50/1976 Sb., ani o tom, že stavba vyžadovala ke svému umístění ohlášení, bez ohledu na parametry stavby. Výše vyjmenované námitky tak v nyní projednávané věci nemohou být důvodné.

[32] Co se týče námítka aplikace nesprávných ustanovení stavebního zákona týkajících se odstranění stavby, s tou se krajský soud vypořádal v bodech 50 až 52 napadeného rozsudku. Nejvyšší správní soud se s argumentací krajského soudu zcela ztotožňuje a v podrobnostech na ni odkazuje. Mezi účastníky řízení není sporné, že pro stavbu podle § 55 odst. 2 zákona č. 50/1976 Sb. postačovalo její ohlášení. Krajský soud vysvětlil, že na ohlášení stavby mohly navazovat tři varianty postupu stavebního úřadu. První z nich by bylo rozhodnutí, že pro stavbu nepostačí ohlášení a je potřeba získat k jejímu umístění stavební povolení [§ 57 odst. 1 zákona č. 50/1976 Sb.]. Druhou by bylo písemné sdělení úřadu, že proti stavbě nemá námitek. Poslední variantou by bylo nekonání ničeho dalšího po dobu 30 dnů od ohlášení stavby, přičemž poté by nastoupila fikce povolení stavby [§ 57 odst. 2 zákona č. 50/1976 Sb.].

[33] Umístění stavby tak nepochybně vyžadovalo její ohlášení a navazující postup stavebního úřadu, čímž bylo možné nahradit stavební povolení. Na odstranění stavby tedy v případě absence ohlášení a navazujícího úkonu stavebního úřadu musel stavební úřad aplikovat § 129 odst. 1 písm. b) stavebního zákona. Tvrzení o nezbytnosti aplikovat § 129 odst. 1 písm. d) stavebního zákona je nesprávné už jen s poukazem na prosté znění tohoto ustanovení. Aplikuje se totiž na stavby, které „*nevyžadují územní rozhodnutí, stavební povolení ani ohlášení stavby*“. Jelikož postup ohlášení a následného vyjádření stavebního úřadu podle § 57 zákona č. 50/1976 Sb. je obdobný jako u ohlášení a následného souhlasu stavebního úřadu podle § 105 a § 106 stavebního zákona, nepochybně se v případě stavby stěžovatelky nejedná o stavbu, která by nevyžadovala územní rozhodnutí, stavební povolení ani ohlášení ve smyslu § 129 odst. 1 písm. d) stavebního zákona.

[34] Co se týče námítka porušení práva stěžovatelky na vyjádření se k podkladům pro vydání rozhodnutí podle § 36 odst. 3 správního řádu, s ní se krajský soud vypořádal

pokračování

v bodech 34 až 37 napadeného rozsudku, a to v souladu se zákonem. Pokud stavební úřad doplnil spis o důkazy poté, co uplynula lhůta pro vyjádření k podkladům pro vydání rozhodnutí, čehož stěžovatelka využila, jedná se o vadu řízení. Pokud se však stěžovatelka seznámila s těmito důkazy ještě před podáním odvolání, pak měla plnou možnost na tyto důkazy adekvátně reagovat. Tato vada tak neměla vliv na zákonnost rozhodnutí stavebního úřadu. Ostatně Nejvyšší správní soud ustáleně judikuje, že řízení vedené v prvním a druhém stupni tvoří jeden celek. Je-li vada řízení vedeného v prvním stupni plně zhojena v řízení odvolacím, není správní řízení jako celek stiženo vadou, která by způsobovala nezákonnost napadeného rozhodnutí (viz např. rozsudky ze dne 13. 4. 2004, č. j. 2 A 10/2002-269, č. 280/2004 Sb. NSS, ze dne 30. 11. 2010, č. j. 9 As 37/2010-217, či ze dne 26. 4. 2018, č. j. 1 As 186/2017-46).

[35] Námitky přednosti vlastnického práva před veřejným zájmem, porušení zásady *in dubio pro mitius* a nezákonnosti výroku III. rozhodnutí stavebního úřadu z důvodu, že je stěžovatelce zamezováno využít pozemek jiným zákonem přípustným způsobem, než je zatravnění, jsou nepřípustné podle § 104 odst. 4 s. ř. s., neboť nebyly uplatněny v řízení před krajským soudem, ačkoliv uplatněny být mohly.

[36] Konečně se Nejvyšší správní soud zabýval souhrnně námitkami obrácení důkazního břemene ohledně určení stáří stavby a vázanosti právním názorem Nejvyššího správního soudu v rozsudku č. j. 5 As 48/2020-28. Ve vztahu ke stáří stavby je potřeba uvést, že v prvním kole řízení, v němž rozhodoval o kasační stížnosti Nejvyšší správní soud rozsudkem č. j. 5 As 48/2020-28, to byla primárně stěžovatelka, kdo tvrdil, že stavba byla umístěna na podzim roku 2005. Primárním důvodem pro zrušení rozhodnutí žalovaného přitom byla nepřezkoumatelnost spočívající v tom, že správní orgány nedostatečně zjistily skutkový stav, podle něhož se mělo určit, která právní úprava se na podmínky umístění stavby bude aplikovat, a bez dalšího aplikovaly ustanovení stavebního zákona. Pokud by však stavba byla umístěna v roce 2005, aplikoval by se na podmínky jejího umístění zákon č. 50/1976 Sb.

[37] V navazujícím řízení vyšel stavební úřad z tvrzení žalobkyně jakožto vlastníka stavby, že stavba byla umístěna v roce 2005, tuto skutečnost ověřil na základě veřejně dostupných leteckých snímků (které stěžovatelka sama v prvním řízení o odstranění stavby navrhovala jako důkaz k prokázání svých tvrzení) a dospěl k závěru, že stavba byla skutečně umístěna v roce 2005. Mezi účastníky řízení tak není sporu, kdy byla stavba umístěna, a námitka stěžovatelky se jeví být mimoběžná – stěžovatelka dosáhla toho, co požadovala v prvním řízení o odstranění stavby, přesto namítá, že stavební úřad nedostatečně určil skutkový stav.

[38] Nadto Nejvyšší správní soud v rozsudku č. j. 5 As 48/2020-28 vyslovil právní závěr, že „jakkoli důkaz navržený žalobkyní leteckými snímky na serveru mapy.cz nelze primárně považovat za dostatečný, k nastínění posouzení doby vzniku stavby jej lze zcela jistě využít (...)“, za situace, kdy stavební úřad vůbec neučinil skutková zjištění ohledně stáří stavby a kdy to byla stěžovatelka, kdo se domáhal aplikace zákona č. 50/1976 Sb. na základě toho, že šlo o právní úpravu účinnou v době umístění stavby. Nejvyšší správní soud tak vyslovil citovaný právní názor proto, aby zavázal správní orgán zabývat se důkazy navrženými stěžovatelkou, ale zároveň jej neomezil v možnosti využít další důkazy k prokázání stáří

stavby. Stavební úřad vyhodnotil provedené důkazy jako dostatečné a stěžovatelka je nijak obsahově nerozporovala (a nerozporuje je ani nyní).

[39] Konečně co se týče důkazního břemene k prokázání, že stavba byla umístěna v souladu se zákonem č. 50/1976 Sb., k tomu se krajský soud vyjádřil v bodech 46 až 49 napadeného rozsudku. Nejvyšší správní soud se se závěry krajského soudu opět ztotožňuje. Není pravda, že by krajský soud dospěl k závěru, že to byla stěžovatelka, kdo měl primárně povinnost prokázat, že stavba byla ohlášena. Z odůvodnění napadeného rozsudku jasně vyplývá, že stavební úřad nejprve sám učinil závěr o tom, že stavba nebyla ohlášena, na základě svých skutkových zjištění. Stěžejním je v tomto ohledu výpis z podacího deníku obce V. za roky 2004-2005, z něhož je zřejmé, že v roce 2005 byla elektronicky archivována všechna podání, jež na úřad přišla z obvodu, v němž byla umístěna stavba stěžovatelky. Ač je ve výpisu z podacího deníku jasně vidět, že v období od 1. 1. 2004 do 31. 12. 2005 byla evidována jiná podání stěžovatelky, vztahující se k stavebnímu povolení a kolaudaci rodinného domu, ohlášení stavby zahradního domku v něm obsaženo není. Z toho stavební úřad učinil závěr, že stavba stěžovatelky ohlášena nebyla.

[40] Závěry stavebního úřadu jsou dostačující i s ohledem na to, že absence ohlášení stavby, kterou měl prokázat stavební úřad, je negativní skutečností. Negativní skutečnost lze fakticky prokázat pouze prokázáním komplementární pozitivní skutečnosti, jež existenci prokazované negativní skutečnosti vylučuje (srov. usnesení Ústavního soudu ze dne 4. 12. 2008, sp. zn. I. ÚS 2631/08). Za takové komplementární skutečnosti je potřeba považovat výčet všech podání za roky 2004-2005, mezi nimiž chybí ohlášení stavby, avšak jiná podání stěžovatelky jsou zaevidována řádně. Z tohoto výčtu lze usuzovat, že je ve vztahu ke stěžovateli spolehlivý a úplný, jestliže jinak všechna podání, jež se jí týkají a o nichž není sporu, že byla učiněna, v němž zachycena jsou. Pokud ve výčtu chybí ohlášení stavby, lze za těchto okolností usuzovat, že s největší pravděpodobností nebylo vůči příslušnému úřadu učiněno.

[41] Až za této důkazní situace dospěl krajský soud k závěru, že stěžovatelce nic nebránilo v tom, aby předložila stavebnímu úřadu jakýkoliv důkaz o ohlášení stavby v roce 2005, čímž by skutkové závěry stavebního úřadu vyvrátila. Důkazní situace stěžovatelky byla v tomto ohledu sice těžší s ohledem na časový odstup, ale zase podstatně jednodušší v tom, že například jakýkoliv doklad o odeslání zásilky stavebnímu úřadu na podzim 2005, byť by ji stavební úřad ve svých evidencích nevedl, by podstatným způsobem zpochybňoval skutkové závěry stavebního úřadu o splnění podmínek pro odstranění stavby. Stěžovatelka však žádný takový důkaz nepředložila. Skutkové závěry stavebního úřadu proto zůstaly nezpochybněny.

[42] Pouze krátce pak Nejvyšší správní soud ještě uvádí k námitce stěžovatelky, že argumentace tvrzením žalovaného, že „*není neobvyklé, pokud se dokumenty vážící k provedeným stavbám nedochovají*“, je nedůvodná. Krajský soud se s ní vypořádal v bodě 54 napadeného rozsudku (zjednodušeně řečeno uvedl, že jakkoli se někdy dokumenty nemusí dochovat, ve věci stěžovatelky tomu konkrétní okolnosti nenasvědčují, neb dokumentace úřadu z rozhodné doby se jeví být spolehlivá a úplná) a Nejvyšší správní soud se s touto argumentací zcela ztotožňuje.

pokračování

IV. Závěr a náklady řízení

[43] Nejvyšší správní soud kasačním námitkám nepřisvědčil. Kasační stížnost proto zamítl podle § 110 odst. 1 věty poslední s. ř. s.

[44] Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o § 60 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatelka, která neměla ve věci úspěch, nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti, a žalovanému, který by obecně vzato právo na jejich náhradu měl, nevznikly takovéto náklady nad rámec jeho úřední činnosti.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 30. dubna 2025

Karel Šimka
předseda senátu